

KINNITATUD

Peadirektori

19. detsember 2013

käskkirjaga nr 1-3/108

KOMPLEKSLOA KOHUSTUSEGA KÄITISTE KESKKONNAALASE KONTROLLI ÜLERIIGILINE KAVA

Kompleksloa kohustusega käitiste keskkonnaalase kontrolli üleriigilise kava (edaspidi *keskkonnaalase kontrolli üleriigiline kava*) õiguslikuks aluseks on tööstusheite seaduse § 156 lõige 3.

Keskkonnaalase kontrolli üleriigiline kava on alus süsteemse keskkonnaalase kontrolli teostamiseks kompleksloa kohustusega käitiste tegevuse üle ja selles esitatakse süsteemsuse põhimõtted.

Keskkonnaalase kontrolli üleriigiline kava sisaldab:

- a) üldhinnangut kompleksloa kohustusega käitistega seotud oluliste keskkonnaküsimuste kohta;
- b) korrapärase keskkonnaalase kontrolli programmide koostamise, sealhulgas riskipõhise hindamise ja korrapärase kontrolli teostamise menetlusi;
- c) erakorralise keskkonnaalase kontrolli teostamise menetlusi;
- d) viidet Keskkonnaministeeriumi veebilehele, millel avaldatakse kompleksloa kohustusega käitiste loetelu;
- e) koostööpõhimõtteid keskkonnaalase kontrolli teostamisel.

Keskkonnaalase kontrolli üleriigilise kava koostamist korraldab Keskkonnainspeksioon ja kava kinnitab Keskkonnainspeksiooni peadirektor. Kava avalikustatakse Keskkonnaministeeriumi ja Keskkonnainspeksiooni veebilehel.

Keskkonnaalase kontrolli üleriigiline kava vaadatakse üle ja vajaduse korral ajakohastatakse vähemalt iga nelja aasta järel selle koostamisest või ülevaatamisest arvates.

1. Üldhinnang kompleksloa kohustusega käitistega seotud oluliste keskkonnaküsimuste kohta.

Olulised keskkonnaküsimused on kõik küsimused, mis on seotud käitaja tegevusega keskkonnakompleksloa kohustusega tegevusvaldkonnas. Kompleksloaga sätestatavad nõuded peavad tagama vee, õhu ja pinnase kaitse ning käitises tekkinud jäätmete käitlemise viisil, mis hoiab ära avariide ja vahejuhtumite tekkimise ning saastatuse kandumise ühest keskkonnamelemendist, nagu vesi, õhk ja pinnas, teise. Kompleksloa kohustusega käitiste kontrollimisel selgitatakse käitaja tegevusest põhjustatud muutusi välisõhu, vee või pinnase kvaliteedis ning kontrollitakse käitise hetkeolukorra vastavust tööstusheidete seaduse ja muude selle alusel rakendatavate õigusaktide nõuetele. Koondhinnang konkreetse kompleksloa kohustusega käitise kohta antakse selle käitise korrapärase kontrolli aruandes.

2. Keskkonnaalase kontrolli programmide koostamise, sealhulgas riskipõhise hindamise ja korrapärase kontrolli teostamise menetlused.

2.1. Keskkonnaalase kontrolli programmi koostamise ja selle teostamise menetlused, sh riskipõhine hindamine viiakse läbi ühtsetel alustel Keskkonnainspeksiooni ja Keskkonnaameti poolt.

2.2. Keskkonnakompleksloaga käitiste keskkonnariskide hindamise menetlused.

Käitiste keskkonnariskide hindamiseks kasutatakse Euroopa easyTools projekti käigus 2010-2011 välja töötatud integreeritud riskihindamise metoodikat. Käitise keskkonnariskide hindamine on hinnangu andmine käitaja tegevusele, et saada teada käitise keskkonnariskide tase (madal, keskmine, kõrge) ja kontrollisagedus. Hindamisel arvestatakse käitise tegevusega kaasneva keskkonnamõju ja mõjudega inimese tervisele, heaolule, varale, kultuuripärandile. Samuti võimaliku keskkonnoahu tekkimise tõenäosust. Olemasolevate käitise keskkonnariskide hindamised viiakse läbi enne 31.01.2013. Kõik järgnevad ja uute käitiste keskkonnariskide hindamised toimuvad käitise kontrollijate poolt vahetult peale käitise korrapärase kontrolli läbi viimist. Keskkonnariskide hindamise tulemus märgitakse kontrolli aruandesse. Kontrollimise minimaalne sagedus on madala keskkonnariskiga käitise korral üks kord 36 kuu, keskmise riskiga käitiste korral 24 kuu ja kõrge riskiga käitise puhul kord iga 12 kuu jooksul. Kompleksloa nõuete eiramise puhul viiakse alates ettekirjutuse tegemisest kuue kuu jooksul läbi järelkontroll.

2.3. Keskkonnaalase kontrolli programmi koostamise menetlused.

Keskkonnaalane kontrolli programm on käitiste korrapärase kontrolli kava, mis koostatakse koostöös Keskkonnaametiga kompleksloaga käitiste keskkonnariskide hindamise tulemuste alusel vähemalt kolmeks aastaks ja mida muudetakse vähemalt kolmeaastase kontrolliperioodi lõppedes.

2.4. Keskkonnaalase kontrolli teostamise menetlused.

Keskkonnaalase kontrolli käigus teostatakse järelevalvet kompleksloa kohustusega käitise tegevuse seaduslikkuse kontrollimiseks. Seejuures loa andja vaatab kompleksloa nõuded läbi järgides THS § 49 sätestatud ja inspektor kontrollib loa nõuete täitmist järgides keskkonnajärelevalve seadust. Kontrolli teostatakse vähemalt üks kord kolme aasta jooksul, ent mitte sagedamini kui üks kord aastas. Keskkonnaalane kontroll koosneb kolmest etapist: käitise eelanalüüs, kontrollkäik käitisesse ja korrapärase kontrolli aruande koostamine (kontrollijate järeldused käitise tegevuse kohta). Korrapärase kontrolli teostamise menetlused toimuvad vastavalt Lisas 1 a ja b sätestatule.

- 1) Kui korrapärase kontrolli käigus tuvastatakse kompleksloa nõuete oluline rikkumine, menetleb Keskkonnainspeksioon tuvastatud rikkumist ja teeb vajadusel ettekirjutuse. Kuue kuu jooksul ettekirjutuse tegemisest arvates viiakse läbi käitise järelkontroll.
- 2) Ettekirjutuse täitmata jätmise korral määratakse sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.
- 3) Kui loa nõuete rikkumine võib kaasa tuua vahetu ja olulise ebasoodsa mõju keskkonnale ja inimese tervisele, peatatakse käitise, põletusseadme, jäätmepõletus- või koospõletustehase või selle osa tegevuse, kuni käitaja tegevus vastab loa nõuetele.
- 4) Kui selgub, et kompleksloas ettenähtud nõuete täitmise kontrollimisel on esitatud valeandmeid või võltsitud dokumente, siis tehakse loa andjale ettepanek kompleksloa kehtetuks tunnistamiseks.

Keskkonnaalane kontroll toimub Keskkonnaameti ja Keskkonnainspeksiooni koostöös. Kontrolli algatab Keskkonnainspeksioon. Nimetatud spetsialistid tagavad kontrolli toimumise ning järelduste elluviimise vastavalt asutusesisesele juhisele. Peale kontrolli ettevalmistamist ja selleks vajaliku eeltöö tegemist analüüsitakse kontrolli eeltöö tulemused kontrollijate poolt ühiselt läbi. Korrapärase kontrolli käigus hindavad Keskkonnainspeksioon ja Keskkonnaamet käitise tegevuse vastavust kompleksloale ja asjaomastele õigusaktidele ning vajadusel algatab loa andja kompleksloa

muutmise. Keskkonnavalase kontrolli tulemusena vormistatakse kontrolli aruanne, mis hoiustatakse Keskkonnainspekttsiooni andmebaasis OKAS. Kontrolli käigus juhitakse käitaja tähelepanu vajadusele märkida ära ärisaladust sisaldav teave, et mitte kajastada seda kontrolli aruandes kolmandatele isikutele kättesaadavana. Käitist kontrolliv inspektor edastab kontrolli aruande käitajale ja seejärel hiljemalt ühe kuu jooksul alates kontrolli toimumisest avalikustamiseks Keskkonnaministeeriumile.

3. Erakorralise keskkonnavalase kontrolli teostamise menetlused.

Erakorralisi keskkonnavalaseid kontrolle teostatakse selleks, et võimalikult kiiresti ja vajaduse korral enne loa väljaandmist, läbivaatamist või ajakohastamist uurida tõsiseid keskkonnavalaseid kaebusi, avariisid või vahejuhtumeid või loa nõuete täitmata jätmist. Kontrolli teostamise menetlused viiakse läbi Keskkonnainspekttsiooni poolt keskkonnajärelevalve seaduse ja teiste õigusaktidega sätestatud korras.

- 1) Kui käitaja ei täida THS § 26 lg 1 p 2 sätestatud kohustust saastatus likvideerida, korraldab likvideerimise asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras Keskkonnainspekttsioon. Kontrollija edastab saastatuse info, välja arvatud keskkonnavastutuse seadusega sätestatud juhtumitel kriisinõunikule, kes korraldab saastatuse likvideerimiseks vajalikud tegevused.
- 2) Saasteainete püüdeseadme avariiolekorras oleku korral nõutakse suure põletusseadme käitajalt seadme koormuse vähendamist, töö peatamist või lõpetamist, kui normaalset töörežiimi ei suudeta 24 tunni jooksul taastada, või seadme käitamist vähesaastava kütusega.

Erakorralisi kontrolle viiakse läbi vastavuses Keskkonnainspekttsiooni peadirektori 06.05.2011 käskkirjaga nr 1-3/63 kinnitatud valves oleva inspektori tegevusjuhendile.

4. Viide Keskkonnaministeeriumi veebilehele, millel avaldatakse kompleksloa kohustusega käitiste loetelu www.ippc.envir.ee.

5. Koostööpõhimõtted keskkonnavalase kontrolli teostamisel.

Keskkonnavalase kontrollide teostamisel lähtutakse kompleksloaga käitiste kontrolli teostamise koostööpõhimõtetest (lisa 2.).